

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	19

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8
8.	EKLER.....	18

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 5: Kira ve Kiraya Bağlı Alacaklar Tablosu.....	9

KISALTMALAR

AŞ : Anonim Şirket

Egenda : Egenda Ege Enerji Üretim AŞ

EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu

ERASMUS : European Action Scheme for the Mobility of University Students /
Üniversite Öğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Topluluğu Eylem
Programı

İYTE : İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü

RES-İYTE : RES-İYTE Elektrik Üretim AŞ

TL : Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bazı Kira Alacaklarının ve Kiralanan Yerlerin Giderlerinin Takip ve Tahsil Edilmesi Sürecinde Eksiklikler Bulunması
2. Ortak Girişim Kapsamında Kurulan Rüzgâr Enerjisi Santralının Sözleşme Hükümlerine Aykırı Olarak RES-İYTE Elektrik Üretim A.Ş.'ye Devir İşlemlerinin Yapılmaması
3. İdarenin Aleyhine Sonuçlanan Davalarda Sorumlulara Rücu İşleminin Yapılmaması
4. Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması
5. İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 1992 yılında 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünün akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 3 fakülte, 1 yüksekokul, 1 enstitü, ve 19 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	109	40	149
Doçent	66	88	154
Doktor öğretim üyesi	54	92	146
Öğretim görevlisi	129	49	178
Araştırma görevlisi	286	60	346
Toplam	644	329	973

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	224	164	388
Sağlık	11	13	24
Avukatlık	2	1	3
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	118	44	162
Yardımcı	26	28	54
Sözleşmeli	72	9	81
İşçi	107	1	108
Toplam	560	260	820

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 1204’tür. Ayrıca Üniversitede 14 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	418.708.645,95	418.508.943,39	99,95
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	57.012.101,00	56.996.252,38	99,97
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	112.197.677,26	104.908.729,60	93,50
Cari Transferler	25.297.328,41	24.454.081,00	96,67
Sermaye Giderleri	192.032.000,00	124.814.118,35	65,00
Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	805.247.752,62	729.682.124,72	90,62

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 537.641.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 267.606.752,62 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 805.247.752,62 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %90,62'si olan 729.682.124,72 TL kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 729.682.124,72 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %90,62'si kullanılmıştır. Personel giderlerinde 418.708.645,95 TL ödeneğin 418.508.943,39 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 57.012.101,00 TL ödeneğin 56.996.252,38 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 112.197.677,26 TL ödeneğin 104.908.729,60 TL'si, cari transferlerde 25.297.328,41 TL ödeneğin 24.454.081,00 TL'si, sermaye giderlerinde 192.032.000,00 TL ödeneğin 124.814.118,35 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, İzmir Kalkınma Ajansı, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 152.285.445,31 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.275.000,00	10.789.031,76	204,53
Alınan Bağış ve Yardımlar	526.707.000,00	738.343.935,00	140,18
Sermaye Gelirleri	-	172.250,00	-
Diğer Gelirler	5.659.000,00	7.140.987,65	126,19
Toplam	537.641.000,00	756.446.204,41	140,70
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	63.640,49	-
Net Toplam	537.641.000,00	756.382.563,92	140,69

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 537.641.000,00 TL olan Üniversitenin yılsonunda net bütçe geliri 756.382.563,92 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 935.610.439,19 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı

2.735.867,66 TL net geliri 932.874.571,53 TL ve faaliyet gideri 861.378.345,55 TL olan Üniversite, 2023 yılını 71.496.225,98 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 6.378.259,91 TL, gider toplamı 4.972.414,17 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 1.405.845,74 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Enstitü, 12.11.2002 tarih ve 24934 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’nun 4’üncü maddesine istinaden kurulan ve kuruluş sermayesi 2.000.000,00 TL olan İzmir Teknoloji Geliştirme Bölgesi’nin %56,15 paya sahip ortağıdır. 03.01.2013 tarih ve 28517 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/4085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan ve kuruluş sermayesi 7.500.000,00 TL olan Dokuz Eylül Teknoloji Bölgesi Geliştirme AŞ’nin %0,6667 paya sahip ortağıdır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar

aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle

sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından

yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda çalışmalar henüz tamamlanmamış olmasından dolayı eksiklikler bulunmaktadır. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber belirlenen kurumsal risklerle ilişki kurulması ve süreç yönetimi bakımından bu çalışmalar yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış ancak risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkilerine yönelik değerlendirme süreci tamamlanmadığından bu çalışmalar yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak süreç yönetimi açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 2 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 1'i doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünün 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Kira Alacaklarının ve Kiralanan Yerlerin Giderlerinin Takip ve Tahsil Edilmesi Sürecinde Eksiklikler Bulunması

Taşınmazların kiracılarının bazılarında kira, elektrik ve su bedellerinin tahsil edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesinde; sözleşme yapıldıktan sonra 63'üncü maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam

etmesi halinde, kesin teminatın gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedilerek hesabın genel hükümlere göre tasfiye edileceği ve gelir kaydedilen kesin teminatın da, müteahhidin veya müşterinin borcuna mahsup edilemeyeceği belirtilmiştir.

Kiracılarla yapılan kira sözleşmelerinin “Fesih Yetkisi” başlıklı 11’inci maddesinde, kiracının taahhüdünü, kira ödemelerinin ve KDV’lerinin geciktirilmesi, elektrik, su, telefon ve ısınma bedellerinin süresinde ödenmemesi dâhil sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi halinde, yukarıda belirtilen 62’nci maddedeki usullere uygun olarak işlemlerin yürütüleceği, son bir yıllık kira bedelinin tazminat olarak tahsil edileceği ve sözleşmesinin feshedilerek hesabının genel hükümlere göre tasfiye edileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı maddede; üst üste iki kira bedelini ödenmemesi halinde kira sözleşmesinin feshedileceği, kiracının kira süresinin bitiminde derhal, sözleşmenin feshi halinde ise, feshe yönelik tebligatı izleyen 15 (onbeş) gün içinde taşınmazı tahliye etmek zorunda olduğu, kiralananın rızaen tahliye edilmemesi durumunda 2886 sayılı Kanun’un 75’inci maddesine göre kiracının tahliye edileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde Üniversitenin 2023 yılı sonu itibarıyla, aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere, 12 adet kiracıdan kira, elektrik ve su alacağı bulunduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; Üniversitenin, gecikmiş kira, elektrik ve su alacaklarından oluşan toplam 788.212,97 TL’nin tahsilat sürecinin hızlandırılması, tahliye süreci işletilmiş olanlar açısından da Kanun ve sözleşme hükümlerine uygun işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Tablo 5: Kira ve Kiraya Bağlı Alacaklar Tablosu

Kiraya Verilen Yerin Adı ve Kullanılan İhale Yöntemi	Sözleşme Kira Bedeli (KDV Hariç) ve Kira Süresi	Ödenmeyen Kira Borcu	Elektrik Borcu	Su Borcu	Toplam Borç
Makine Mühendisliği Kantini 51/g	13.800,00 TL 02.06.2022 - 02.06.2025	7.804,04	9.356,12	969,68	18.129,84
Kimya Mühendisliği Kantini 51/g	75.000,00 TL 4.10.2021 - 4.10.2024	248.701,80	23.712,16	141,97	272.555,93
Asmalı Kafeterya 51/g	18.000,00 TL 21.05.2019 - 8.12.2023	25.369,20	61.014,95	1.744,82	88.128,97
GSM Baz İstasyonu 51/g	27.046,93 TL 17.09.2021 - 17.09.2024	33.779,43	0,00	0,00	33.779,43
GSM Baz İstasyonu 51/g	27.046,93 TL 16.09.2022 - 16.09.2025	2.246,73	0,00	0,00	2.246,73
Daire Başkanlıkları Kantini 51/g	120.000,00 TL 10.01.2023 - 10.01.2026	102.729,22	0,00	0,00	102.729,22
Mimarlık Fakültesi Kantini 51/g	47.500,00 TL 16.01.2023 - 16.01.2026	18.270,87	0,00	0,00	18.270,87

Tepekahve Kafeterya 2886 - 45	110.000,00 TL 4.10.2021 - 4.10.2024	37.333,98	0,00	0,00	37.333,98
Bilgisayar Mühendisliği Kantini 51/g	12.300,00 TL 10.06.2022 - 10.06.2025	7.433,10	24.849,54	174,59	32.457,23
Yabancı Diller Kantini 51/g	30.750,00 TL 4.10.2021 - 4.10.2024	19.729,87	41.095,72	0,00	60.825,59
Mimarlık Fakültesi Kırtasiye 51/g	50.000,00 TL 4.10.2021 - 4.10.2024	117.312,33	3.205,33	0,00	120.517,66
Paylaşımlı Scooter Kiralama 51/g	800 TL 12.03.2020 - 29.09.2024	1.237,52	0,00	0,00	1.237,52
TOPLAM					788.212,97

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite ilişkin, kiracılara güncel borçlarının ödenmesi ile ilgili 10 gün süreli ihtarname çekileceği ve bu süre içerisinde borçların ödenme durumunun takip edileceği, belirlenen sürede işletmelerin borçlarını ödememeleri durumunda ise sözleşme hükümlerinin uygulanacağı bilgisi verilmiştir.

BULGU 2: Ortak Girişim Kapsamında Kurulan Rüzgâr Enerjisi Santralinin Sözleşme Hükümlerine Aykırı Olarak RES-İYTE Elektrik Üretim A.Ş.'ye Devir İşlemlerinin Yapılmaması

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ile Egenda Ege Enerji Üretim A.Ş.(Egenda) arasında akdedilen 23.10.2007 tarihli ortak girişim sözleşmesi hükümlerine istinaden; İYTE'ye tahsisli bulunan İzmir-Urla Sinekliadağ ve Çiftlikdağı mevkiilerinde ortak girişim kapsamında 13 MWe gücünde Rüzgar Enerjisi Santrali kurulması konusunda taraflar arasında mutabakata varıldığı ancak rüzgar enerjisi santraline ilişkin santral ve işletme lisansının gerekli yatırımlar yapıldıktan sonra Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) mevzuatının izin verdiği ilk fırsatta taraflarca kurulacak RES-İYTE ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş.'ye (RES-İYTE) devredilmesi gerektiği halde söz konusu devir işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

İYTE ile Egenda arasında 23.10.2007 tarihinde akdedilen Ortak Girişim Sözleşmesinin 2'nci maddesine göre; Egenda'nın EPDK'dan lisans almasından sonra gerekli yatırım yapılacak ve EPDK mevzuatının izin verdiği ilk fırsatta taraflarca kurulacak RES-İYTE'ye santral ve işletme lisansı devredilecektir. Bu lisansın devri, yatırım maliyetinin üzerine, maliyetin %12,5'i (yüzde on iki virgül beşi) oranındaki kâr payının ilavesi suretiyle gerçekleştirilecektir.

Taraflar arasında kurulması öngörülen RES-İYTE'ye hisse ve devrine ilişkin olarak Ortak Girişim Sözleşmesinin 4.3.1 ve 4.3.2 maddelerinde; kurulacak şirkette İYTE'nin %11 oranında bedelsiz olarak tahsis edilmiş hissesinin bulunacağı, bedelsiz hisse tahsisi yükümlülüğününün B grubu hissedarlar tarafından yerine getirileceği, İYTE'nin %11'e ek olarak

%9 oranında daha hisse almayı talep etmek hakkına sahip olduğu, böylesi bir talep halinde devredilen hisselerin bedelinin İYTE tarafından nakden ve defaten ödeneceği ve son olarak da hisse devrinin Şirket'in kar ettiği dönemde gerçekleşmesi halinde devredilen hisselerin bedelinin İYTE'nin kâr payından Egenda'ya ödeneceği öngörülmüştür.

Denetimlerde, ortak girişim sözleşmesi uyarınca kurulması öngörülen RES-İYTE'nin 50.000 TL sermaye bedeliyle 16.04.2009 tarihi itibarıyla kurulmuş olduğu bununla birlikte ortak girişim kapsamında kurulan rüzgâr enerjisi santralinin RES-İYTE'ye devir işlemlerinin 2023 mali yılsonu itibarıyla gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

İYTE'ye tahsisli bulunan İzmir Urla Sineklidağ ve Çiftlikdağı mevkiilerindeki saha üzerinde ortak girişim sözleşme hükümleri gereğince 13 MWe gücündeki Rüzgâr Enerjisi Santralinin tesisi Egenda tarafından süreç içinde tamamlanmış ve söz konusu santral Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca gerekli kabul işlemleri yapılarak 2016 Mayıs ayı itibarıyla işletmeye açılmıştır. Takip eden süreçte Egenda sahip olduğu lisans kapsamında kapasite artırım hakkından faydalanabilmek için Bakanlığa müracaatta bulunmuş ancak yapılan kapasite artırım talebine Bakanlıkça olumlu bir dönüş yapılmaması üzerine santralin RES-İYTE'ye devri işlemlerinde erteleme ya da gecikmeler yaşanmıştır. Bu gelişmeler üzerine Egenda tarafından İYTE Rektörlüğüne hitaben yazılan 18.10.2018 tarihli dilekçede; santralin RES-İYTE'ye devir işlemlerinde iki farklı alternatif yöntemden birinin benimsenmesi önerilmiştir.

Egenda tarafından önerilen birinci alternatif; “kısmi bölünme metodu ile devir”, ikinci alternatif ise “İYTE'nin sahibi olduğu payların bedelinin lisans süresi boyunca ödenmesi” yöntemidir. Birinci yönteme göre; ortak girişim sözleşmesi gereği ve EPDK mevzuatının izin verdiği şekilde Egenda'nın kısmi bölünmesi yoluyla, maliyet tutarına %12,5 oranında kâr payı ilave edilerek santral RES-İYTE'ye devredilecek ve devri müteakip yeni şirket RES-İYTE tarafından işletilecektir. Ancak bu yöntemde Urla RES haricinde bünyesinde 6 adet daha enerji santrali bulunan Egenda'da uzun bir kısmi bölünme süreci yaşanacak, ayrıca kısmi bölünme sonrası RES-İYTE'nin banka borçları tamamen ödeninceye kadar kâr payı dağıtımı mümkün olmayacaktır. Bu durumda kâr payı dağıtılabilecek en erken tarih banka kredisinin son taksitinin ödeneceği 2026 yılı olacaktır.

Egenda tarafından önerilen ikinci yöntemde ise; taraflarca mutabık kalınacak akredite bağımsız bir değerlendirme şirketi tarafından Urla RES tesisinin değerlendirme çalışmasının yapılması, bu çalışma neticesinde ortaya çıkacak değerın İYTE hissesine düşen payının geriye kalan lisans yılına bölünerek yıllık taksitler halinde ödenmesidir. Buna göre söz konusu taksit ödemeleri

2019 yılından başlayarak arazi lisans süresince ödenebilecektir. Bu durumda bölünme işlemi yapılmayacak, projenin banka borcu, üretim dalgalanmaları veya hasar-arıza nedeniyle ortaya çıkabilecek beklenmedik masraflar ve riskler nedeniyle İYTE'nin projeden elde edebileceği gelir riskleri ortadan kaldırılarak, 2019 yılından itibaren ve kalan lisans süresi boyunca, yıllık bazda risklerden arındırılmış bir gelir modeli oluşturulmuş olacaktır.

Konuyla ilgili yazışmalardan anlaşıldığı üzere; Egenda tarafından yukarıda önerilen iki farklı yönetime ilişkin olarak İYTE tarafından bugüne kadar olumlu ya da olumsuz herhangi bir resmi cevap verilmemiş ve ortak girişim sözleşmesi hükümleri gereği Egenda'nın uhdesinde bulunan santral ve işletme lisansının RES-İYTE'ye devri işlemleri bugüne kadar tamamlanmamıştır. Santralin RES-İYTE'ye devri ortak girişim sözleşmesinin amir hükümlerinden biri olup anılan sözleşme devir yükümünün ifa edilmemesini de açık bir maddi yaptırıma bağlamış bulunmaktadır. Nitekim ortak girişim sözleşmesinin 4.9 maddesinde; santral faaliyete geçmesine ve santralin Şirket'e devredilmesi için bir engel bulunmamasına rağmen santralin Şirket'e devri gerçekleştirilmezse, İYTE'nin Egenda'dan on milyon ABD doları tazminat talep etmeye yetkili olacağı ve Egenda'nın da her zaman derhal devri gerçekleştirerek tazminatı ödeme mükellefiyetinden kurtulma imkanına sahip olacağı öngörülmüş bulunmaktadır.

Kamu İdaresince üst yönetim tarafından ivedilikle bir komisyon kurulup araştırma yapılacağı ve ilgili komisyonun konuyla ilgili çalışmalarının sonucuna göre işlemlerin yürütüleceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; ortak girişim kapsamında İYTE arazisi üzerinde kurulan rüzgâr enerjisi santralının İYTE'nin hissedarı olduğu RES-İYTE'ye devir işlemlerinin bir an önce başlatılması ve devir yükümünün haksız nedenlerle ifa edilmemiş olmasının tespiti halinde sözleşmesinde öngörülen tazminatın tahsilatı için gerekli hukuki işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: İdarenin Aleyhine Sonuçlanan Davalarda Sorumlulara Rücu İşleminin Yapılmaması

Üniversitenin hukuka aykırı idari işlemleri nedeniyle menfaati ihlal edilenler tarafından açılan davalar sonucunda hükmedilen ve bütçeden ödenen yargılama giderleri ve vekâlet ücretleri için sorumlu kişilere rücu edilmediği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişisel sorumluluk ve zarar" başlıklı 12'nci maddesinde; devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara

uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu ve zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağı, “Kişilerin uğradıkları zararlar” başlıklı 13’üncü maddesinde ise; kişilerin kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açacakları ve kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkının saklı olduğu ifade edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Kamu zararı” başlıklı 71’inci maddesinde; kamu zararı, Kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması olarak tanımlanmıştır. Aynı maddede kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının, zararın olduğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edileceği belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanun’un 71’inci maddesinin verdiği yetkiye istinaden Bakanlar Kurulunca hazırlanıp 19.10.2006 tarih ve 26324 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in "Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen zararın değerlendirilmesi" başlıklı 7’nci maddesinde ; kontrol, denetim veya inceleme sonucu tespit edilen kamu zararına ilişkin yazı, tutanak, rapor, ilâm ve benzeri belgelerin ilgili kamu idaresine gönderileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; kamu görevlilerinin hatalı eylem ve işlemlerinden doğan tazminat ve benzeri yükümlülüklerinin öncelikle ilgili kamu kurumu tarafından ödenmesi, ödenen tazminat ve benzeri zararların kamu üzerinde bırakılmaması, zarara neden olan kişilere kusurları oranında rücu edilmesi gerekmektedir.

Denetimlerde, İdare tarafından kamu görevlilerinin hatalı eylem ve işlemleri sonucunda kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden bütçeden ödenen yargılama giderleri ve vekâlet ücretleri için sorumlu kişilere rücu işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; İdare aleyhine sonuçlanan davalar sonucunda yapılan ödemeler için inceleme yapılması ve varsa kusurlu olan sorumluların tespit edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite ilişkin, dönem içerisinde kasıt ve kusur nedeniyle rücu edilecek bir ödeme yapılmadığı ayrıca konuyla ilgili bir eylem planı

hazırlanacağı ve 2024 yılı içerisinde üst yönetimin takdirine sunulacağı bildirilmişse de yapılan denetimlerde İdare aleyhine sonuçlanan davalara ilişkin dönem içerisinde mahkeme harcı ve vekalet ücreti ödemeleri yapıldığı ve herhangi bir rücu işlemi de bulunmadığı görülmüştür.

BULGU 4: Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Denetimlerde Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, eğitim ve araştırma binalarının arazi mülkiyetlerinin tek parselde olduğu, ilerleyen dönemlerde parseldeki yapılaşmalar tamamlandığında taşınmaz malların cins tashihiye yönelik başvurunun yapılacağı, diğer binaların ise orman arazisi üzerinde bulunduğundan ilgili mevzuat gereğince orman vasfı değişmeyeceği için cins tashihi işleminin yapılamayacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; cins tashihi'nin yapılmaması Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tam olarak anlaşılmasına neden olmaktadır.

BULGU 5: İç Kontrol Sisteminin İşleyişinde Eksiklikler Bulunması

Kurumun 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri ve ilgili mevzuat gereğince, iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi aşamalarında eksiklikler bulunduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un "Üst yöneticiler" başlıklı 11'inci maddesinde, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'in 8'inci maddesinde ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde; üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulmasından, işleyişinin gözetilmesinden, izlenmesinden ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedür ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması, çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ile kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerini Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek üzere yapılması gereken çalışmalar belirlenmiş ve kamu idarelerinin bu çalışmalar için eylem planı oluşturma, gerekli prosedür ve ilgili düzenlemeleri hazırlama çalışmalarında, bu rehberden yararlanmalarına olanak sağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan 02.12.2013 tarih ve 70451396-24 sayılı "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum" konulu Genelge'de ise; Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Planlarını gönderen genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin eylem planlarının Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde yürütülen izleme çalışmaları neticesinde, idarelerce yürütülmekte olan söz konusu çalışmalarla ilgili Maliye Bakanlığı ve Sayıştay tarafından tespit edilen eksiklikler belirtilerek, kamu idarelerinin eylem planlarını gözden geçirip Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi çerçevesinde revize ederek en geç 31.12.2014 tarihine kadar üst yöneticinin onayını müteakip Hazine ve Maliye Bakanlığına göndermeleri ve eylem planlarında belirtilen eylemlerin ise iki yıl içinde (31.12.2016 tarihine kadar) tamamlanmasının gerektiği ifade edilmiştir.

Üniversitenin iç kontrol sisteminin işleyişine yönelik çalışmalarının incelenmesinde;

Kurumda iç kontrol risklerinin belirlenmesi konusunda bazı ön çalışmaların mevcut

olduğu ancak bu çalışmaların henüz tamamlanmadığı,

Risklerin kurum personelinin katılımıyla belirlenmesi ve risklerin değerlendirilmesi konularında yine bazı ön çalışmaların mevcut olduğu ancak uygulamaya henüz geçilmediği,

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi konusunda herhangi bir çalışmanın mevcut olmadığı,

Yine belirlenen her bir kontrol faaliyetinin uygulanması için sorumluların belirlenmediği,

Kurumun yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmakla birlikte yönetim bilgi sisteminin işleyişinde uygulamada bazı yetersizliklerin mevcut olduğu,

İç kontrol sistemine ilişkin iç denetim birimi tarafından gerçekleştirilmiş denetim ve raporlama çalışması bulunmadığı,

İç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetiminin üst yönetim ve kurum personeli tarafından sahiplenilmesi konusunda önemli bir gelişme kaydedildiği ancak uygulamada bazı yetersizliklerin mevcut olduğu,

tespit edilmiştir.

Üniversite yönetimince, iç kontrole ilişkin olarak yapılan işlemler mevcut ise de uygulamada halen yukarıda belirtilen yetersizlik ve eksikliklerin bulunduğu görülmektedir.

Kamu İdaresince iç kontrole ilişkin olarak tespit edilen yetersizlik ve eksikliklerin giderilmesi yönünde çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; söz konusu eksikliklerin giderilmesinin iç kontrol sisteminin sağlıklı şekilde işlemesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu					
Bulgu Adı			Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazlarda	Cins	Tashihi	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde "Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması" başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ**

2023 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	19
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	21
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	21
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	22
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	22
6.	DENETİM BULGULARI	22
7.	EKLER.....	27

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının Kullanılmaması
2. Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 11.08.2001 tarih ve 24490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 2'nci maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Danışmanlık, uygulama, deney ve analiz yapmak,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün onayı alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 15'tir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 3 idari memur ve 1 sürekli işçi hizmet vermekte olup tamamının kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2023 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 8.960.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır.

İşletmenin 2023 yılında 4.968.418,33 TL bütçe giderine karşılık 8.289.980,35 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2023 yılı gelir tablosuna göre 6.378.259,91 TL gelir elde edilmiş, 4.972.414,17 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 1.405.845,74 TL kârla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının Kullanılmaması

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi tarafından üretilen hizmetler için yapılan giderlerin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı yerine doğrudan üretimle ilişkilendirilemeyen yönetsel faaliyetler için kullanılması gereken 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 496'ncı maddesinde; bu hesabın, hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 517'nci maddesinde ise; bu hesabın, işletmenin yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idare hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin izlenmesi için kullanılacağı açıklanmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Gelir Tablosu Hesaplarına İlişkin İşlemler" başlıklı Onuncu Bölümünde de, işletmenin esas faaliyetleri ile ilgili olarak sağlanan hasılat ile işletmenin esas faaliyetleri dışında kalan tüm gelir ve giderlerini tasnifli bir şekilde izlemesi ve dönemin kesin sonuçlarını belirlemesi için kullanacağı gelir tablosu hesapları düzenlenmiştir. Bu bölümde, yılsonunda 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı ve 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabına, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına aktarılmasına ilişkin hesap kayıtları yer almaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi tarafından üretilen hizmetlere ilişkin yapılan giderlerin 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Denetimlerde, hizmet üretimine ilişkin 2023 yılı içerisinde gerçekleştirilen 319.765,50 TL’lik mal ve hizmet alımının 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı yerine 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabında izlendiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, 2023 yılı içerisinde üretilen hizmetlere ilişkin yapılan mal ve hizmet alımlarının 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabında izlenmekte olduğu belirtilmiş olsa da birleşmiş veriler defteri üzerinden yapılan analizde 22 farklı yevmiye kaydında 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı kullanılması gerektiği halde 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda belirtilen muhasebe kaydı nedeniyle, Kurum hesaplarında 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı ve 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı ile bu hesaplara bağlı olarak yıl sonunda aktarılan 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı, 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabı ve 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı kayıtları doğru veri üretmemiş ve kurum gelir tablosu gerçek durumu yansıtmamıştır.

BULGU 2: Parasal Limitler Dahilindeki Mal ve Hizmet Alımlarında %10 Sınırını Aşan Kısım için Kamu İhale Kurumundan İzin Alınmaması

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 21/f ve 22/d maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılan harcamaların 2023 yılı toplamı Döner Sermaye İşletmesi bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10’unu aşmasına karşın Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun’un “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62’nci maddesinin (1) bendinde; Kanun’un 21 ve 22’nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı hükmü yer almaktadır.

Üniversite Döner Sermaye İşletmesi 2023 yılı bütçesine mal ve hizmet alımları için toplam 4.430.500,00 TL ödenek konulmuş olup yıl içerisinde 4734 sayılı Kanun’un 21/f ve 22/d maddeleri çerçevesinde parasal limitlere tabi toplam 1.644.054,38 TL harcama yapılmıştır. Ancak yapılan alım tutarının, bu alımlar için bütçeye konulan ödeneğin %10’unu aştığı ve Kamu İhale Kurumundan da izin alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdareesi cevabında, %10'luk limitin aşılması ihtiyacı olduğu durumlarda Kamu İhale Kurulunun uygun görüşünün alınacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; parasal limitler dahilinde yapılan mal ve hizmet alımlarında %10 sınırının Kamu İhale Kurumundan uygun görüş alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının Kullanılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Bu husus, Raporun "Diğer Bulgular" bölümünde "Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının Kullanılmaması" başlığıyla yer almaktadır.